

венност, а непосредствени наблюдения дават полът на твоето изкуство, идеята, мисълта, впечатлението, чувството, най-сетнѣ — понятията —, всичко намира своето естествено съотношение и те кара да търсиш и да намираш безъ трудъ форми, думи и сентенции за непосредственъ изразъ. Гениалниятъ скулпторъ чувствува гдѣ какъ да сложи длѣтото и гдѣ какви форми на физическата линия да даде, за да изрази силата на мускула, движението на лицето, сир. движението на душата, значението на духътъ. Художникътъ поетъ — осѣща вибрацията на идеята и понятията въ своята душа, и както гениалниятъ скулпторъ, и той знае, осѣща съ какви словесни форми ще откърши ритъмътъ на своето градиво, какъ ще създаде необходимата хармония между образътъ и идеята.

О, да! Хайдути не е единствениятъ монументъ въ поезията на Х. Ботйовъ. Но кажете ни, че Хайдути не е единъ документъ — и то още какъвъ цѣлостенъ документъ! — за високо развитие на нашето изкуство, което у другитѣ български поети се намираше още въ епохата на диваческото състояние, когато у Ботйова това изкуство изъ единъ пѣть влѣзе въ епохата на цивилизацията!

Грация и енергия отличава и другитѣ пѣсни на Христо Ботйова, грация и енергия хармонизира цѣлото негово изкуство, върху което грѣ лжчътъ на свѣтлината. У Ботйовъ нѣма нито една форма създадена извънъ нѣщата, които съществуватъ. Това ще видимъ по-долѣ въ 1 — 2 гениални поетически фрагмента, — това се вижда и въ друга пѣсенъ у поета, която буди носталгия не къмъ „отечеството на глупцитѣ“, а къмъ Лобното мѣсто:

Вдѣхни всѣкиму, о, Боже!
 Любовь жива за свобода —
 Да се бори кой какъ може
 Съ душманитѣ на народа.